

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

PREFACE

Το εκπαιδευτικό σεμινάριο «Αιμόσταση-Θρόμβωση. Θεωρία και Πράξη» του 2000, οργανώθηκε από την Ελληνική Επιτροπή Αντιμετώπισης της Θρομβοεμβολικής Νόσου, μέλος της Μεσογειακής Ένωσης κατά της Θρομβοεμβολικής Νόσου (Mediterranean League against Thromboembolic Disease).

Θεωρώ σκόπιμη μια αναφορά στις δύο αυτές εταιρείες και μια σύντομη αναδρομή στην πορεία αυτών. Τον Οκτώβριο του 1969 έγινε στο Bilbao της Ισπανίας το 1ο Μεσογειακό Συνέδριο για τη Θρομβοεμβολική Νόσο. Με την ευκαιρία αυτή δημιουργήθηκε, με πρωτοβουλία αιματολόγων που ασχολούνται με την αιμόσταση η Μεσογειακή Ένωση κατά της Θρομβοεμβολικής Νόσου (Liga Mediterranea frente a las Enfermedades Thromboembolicas), με μόνιμη έδρα της γραμματείας της στο Bilbao και τους παρακάτω στόχους:

- Μελέτη των προβλημάτων της θρομβοεμβολικής νόσου σε συνεργασία με ειδικούς χειρουργούς, καρδιολόγους, αγγειολόγους, βιολόγους, αιματολόγους, πηξιολόγους και άλλους ερευνητές που ενδιαφέρονται για τη διάγνωση, την πρόληψη, τη θεραπεία, τη χειρουργική αντιμετώπιση και τα κοινωνικά προβλήματα της νόσου
- Ανταλλαγή πληροφοριών και πείρας μεταξύ των μελών της Ένωσης
- Σύνταξη πρωτοκόλλων για τη διάγνωση, προφύλαξη και θεραπεία, καθώς και για τη διενέργεια πολυκεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων
- Προώθηση της εκπαίδευσης και δημιουργία νέων ειδικών
- Υποκίνηση του ενδιαφέροντος των κρατικών υπηρεσιών για τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της Ένωσης.

Κύριος σκοπός της Ένωσης είναι η αντιμετώπιση της Θρομβοεμβολικής νόσου, με τη στενή συνεργασία όλων των ειδικοτήτων που ασχολούνται με τα προβλήματα αυτά. Γι' αυτό δόθηκε το όνομα Liga (Ένωση) και όχι Εταιρεία. Σήμερα έχει διευρυνθεί, έχει νέο καταστατικό με νέα οργανωτική διάρθρωση. Η Ένωση οργάνωσε τα παρακάτω 16 διεθνή συνέδρια πάνω στη Θρομβοεμβολική νόσο με συμμετοχή συνεχώς αυξανόμενου αριθμού ειδικών, όχι μόνο από τις Μεσογειακές Χώρες (πίν. 1).

Μετά το συνέδριο της Αθήνας (1976) και με πυρήνα όσους είχαν ενεργό συμμετοχή σε αυτό, δημιουργήθηκε το

1976 η Ελληνική Επιτροπή Αντιμετώπισης της Θρομβοεμβολικής Νόσου (ΕΕΑΘΝ), με την έννοια όχι μιας ακόμη Εταιρείας, αλλά μιας ομάδας επιστημόνων που συνεργάζονται στενά και συνεχώς ασχολούνται με τη θρομβοεμβολική νόσο. Οι στόχοι της ΕΕΑΘΝ είναι οι ίδιοι με τους στόχους της Liga, η σύνδεσή της με αυτή πολύ στενή και η αντιπροσωπευση και συμμετοχή σε όλες τις εκδηλώσεις της Μεσογειακής Ένωσης σημαντική.

Μέλη της ΕΕΑΘΝ συμμετείχαν σε πολλές πολυκεντρικές (ελληνικές και διεθνείς) μελέτες, σε θέματα προφύλαξης από τη μετεγχειρητική φλεβική θρόμβωση, καθώς και στην ειδική επιτροπή της ΕΟΚ για τη θρόμβωση (European Concerted Action on Thrombosis ECAT) και ειδικότερα σε θέματα προτύπων εργαστηριακών μεθόδων και στο πρόγραμμα-μελέτη της στηθάγχης. Οι ομάδες, που συνεργάστηκαν ανήκαν σε διάφορες μονάδες (Παθολογικές, Χειρουργικές, Μαιευτικές, Αιματολογικές) των νοσοκομείων: Λαϊκό, ΝΙΜΤΣ, Γεν. Κρατικό Νίκαιας Πειραιά, Τζάνειο, Αλεξάνδρα, 1ο θεραπευτήριο ΙΚΑ. Το 1988 η ΕΕΑΘΝ οργάνωσε στην Αθήνα (Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας) το 10ο Διεθνές Συνέδριο Θρόμβωσης με μεγάλη επιτυχία.

Πίνακας 1. Συνέδρια της Μεσογειακής Ένωσης κατά της θρομβοεμβολικής νόσου.

Έτος	Πόλη (Οργανώτρια χώρα)	Πρόεδρος
1969	Bilbao (Ισπανία)	J.A. Iriarte
1971	Istanbul (Τουρκία)	O.N. Ulutin
1973	Tel Aviv (Ισραήλ)	A. De Vries
1976	Αθήνα (Ελλάδα)	T. Μανδαλάκη
1978	Bologna (Ιταλία)	S. Coccheri
1980	Monte Carlo (Γαλλία)	J.P. Soulier, M. Samana
1982	Valencia (Ισπανία)	J. Aznar
1984	Istanbul (Τουρκία)	O.N. Ulutin
1986	Tel Aviv (Ισραήλ)	U. Seligsohn
1988	Αθήνα (Ελλάδα)	T. Μανδαλάκη
1990	Ljubljana (Γιουγκοσλαβία)	D. Keber
1992	Florence (Ιταλία)	G.G. Neri-Serneri
1994	Bilbao (Ισπανία)	J.A. Iriarte
1996	Montpellier (Γαλλία)	M. Samama
1998	Antalya (Τουρκία)	O.N. Ulutin
2000	Porto (Πορτογαλία)	M. Campus

Στα πλαίσια των εκπαιδευτικών στόχων της, η ΕΕΑΘΝ, εκτός από τη συστηματική συμμετοχή της σε εκπαιδευτικά προγράμματα ελληνικών συνεδρίων και ημερίδων άλλων εταιρειών, πραγματοποίησε και δικά της σεμινάρια. Το πρώτο αφορούσε τη φλεβική θρόμβωση-πνευμονική εμβολή και έλαβε χώρα σε διάφορα νοσοκομεία με τη συμμετοχή ομιλητών και από τα νοσοκομεία αυτά (1980–1981). Το περιεχόμενο των ομιλιών εκδόθηκε περιληπτικά και με τη μορφή ερωτήσεων-απαντήσεων σε βιβλίο της σειράς «Σύγχρονα θέματα στη θρομβοεμβολική νόσο» και μοιράστηκε δωρεάν σε γιατρούς συναφών με τη φλεβική θρομβοεμβολή ειδικοτήτων. Το δεύτερο σεμινάριο με τίτλο «Παθολογία και Θεραπευτική Αντιμετώπιση Διαταραχών Αιμόστασης (Θρόμβωση – Αιμορραγική Διάθεση)» διάρκειας 36 ωρών έλαβε χώρα στο τέλος του 1989 και εκδόθηκε ως 2ο βιβλίο της σειράς αυτής.

Συνεχίζοντας την προσπάθεια αυτή, το ΔΣ αποφάσισε, με τον ερχομό της νέας χιλιετίας, να οργανώσει το ειδικό σεμινάριο «Αιμόσταση-Θρόμβωση – Θεωρία και Πράξη», θέλοντας να δώσει τις σύγχρονες απόψεις και να αναδείξει τη βασική σημασία και συμβολή του μηχανισμού της αιμόστασης στην παθογένεια της θρομβοεμβολής, όσο και της αθηροσκλήρυνσης.

Η σημασία του μηχανισμού της αιμόστασης έγκειται όχι μόνο στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της αιμορραγίας και της ομαλής εξέλιξης και έκβασης μαιευτικών και χειρουργικών επεμβάσεων, αλλά και στην εμπλοκή της σε μια σειρά παθολογικών καταστάσεων, κυρίως λοιμώξεων, νοσημάτων ήπατος, νεφρών, αγγείων.

Την τελευταία 15ετία επανήλθε στην επικαιρότητα και αποτελεί κύριο πεδίο έρευνας, η συμμετοχή και η συμβολή του αιμοστατικού μηχανισμού στην αθηρωμάτωση και στη θρομβοεμβολική νόσο.

Η εφαρμογή της Μοριακής Βιολογίας στον τομέα της αιμόστασης αποκάλυψε το γενετικό χαρακτήρα της θρομβοφιλικής διάθεσης. Έτσι, τις 10ετίες του '50 και '60 με την αλματώδη πρόοδο στην ανακάλυψη των παραγόντων πήξης και κατ' επέκταση στην κατανόηση και αντιμετώπιση των αιμορραγικών διαθέσεων, ακολουθεί από το 1980 έως σήμερα μια παρόμοια εντατική έρευνα, με σημαντικά αποτελέσματα, για τον χαρακτηρισμό των θρομβοφιλικών διαθέσεων. Παράλληλα, η σύνδεση του αιμοστατικού μηχανισμού με την εμφάνιση και εξέλιξη θρομβοεμβολικών επεισοδίων ή με την ανάπτυξη αθηρωματικών βλαβών, οδήγησε στην εφαρμογή συνεχώς νέων θεραπευτικών μέσων, ανασταλτικών των διαφόρων φάσεων του μηχανισμού της αιμόστασης. Υπάρχουν σήμερα νεότερα δεδομένα, τό-

σο γι' αυτόν καθ' εαυτόν το μηχανισμό της αιμόστασης, όσο και για την παθογένεια της θρομβοεμβολικής νόσου και τη σωστή θεραπευτική αντιμετώπισή της.

Στο σεμινάριο αυτό αναπτύσσονται τα θέματα που αφορούν στους βασικούς μηχανισμούς της φυσιολογικής αιμόστασης, στη μοριακή βάση της θρομβοφιλίας, στην επιδημιολογία της αρτηριακής θρόμβωσης και στην παθογένεια της αθηρωμάτωσης, στη σχέση αιμόστασης και λοίμωξης, αιμόστασης και διαίτητικών παραγόντων και τέλος στη σύγχρονη προφυλακτική θεραπευτική αντιμετώπιση της θρομβοεμβολικής νόσου με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία και την εφαρμογή νεότερων θεραπευτικών μέσων.

Η ανάπτυξη των θεμάτων γίνεται από συναδέλφους του εξωτερικού με απόλυτη εξειδίκευση και ιδιαίτερη προσωπική συμβολή και εμπειρία στο θέμα. Παράλληλα, η ΕΕΑΘΝ, θέλοντας να δώσει την ευκαιρία να αναδειχτεί η συμβολή των Ελλήνων συναδέλφων στη μελέτη θεμάτων σχετικών με το αντικείμενο του σεμιναρίου, οργανώνει παρουσίαση επιλεγμένων εργασιών, που αντικατοπτρίζουν την εμπειρία και συμβολή των μεγάλων νοσοκομείων της χώρας, σε συνεδρίαση-συζήτηση posters.

Την όλη εκδήλωση συμπληρώνει μια συζήτηση Στρογγυλού Τραπέζιου αφιερωμένου στην ανάγκη προ- και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε θέματα αιμόστασης στα πλαίσια της Ιατρικής Σχολής. Ευχαριστούμε τον καθηγητή κ. Seligsohn και τους καθηγητές κ.κ. Λουκόπουλο και Σέχα για την οργάνωση αυτής της συζήτησης.

Το σεμινάριο απευθύνεται σε γιατρούς όλων των ειδικοτήτων και ιδιαίτερα στους νέους συναδέλφους. Πιστεύουμε ότι η ενημέρωση πάνω σε ένα τόσο σοβαρό, από άποψη νοσηρότητας και θνητότητας, θέμα θα είναι χρήσιμη.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους ξένους συναδέλφους και φίλους, διακεκριμένους ειδικούς με ιδιαίτερη προσφορά στη μελέτη και έρευνα της αιμόστασης, που αποδέχτηκαν τόσο ευγενικά και πρόθυμα την πρόσκλησή μας. Τους καλωσορίζω και τους εύχομαι ευχάριστη διαμονή, αν και σύντομη, στη χώρα μας.

Ελπίζω ότι οι ομιλίες και συζητήσεις αυτού του Σεμιναρίου θα είναι χρήσιμες όχι μόνο για ενημέρωση, αλλά θα αποτελέσουν πρόκληση και κίνητρο για νέους συναδέλφους, κυρίως αιματολόγους, να ασχοληθούν συστηματικά με τη μελέτη και έρευνα στον τομέα της Αιμόστασης-Θρόμβωσης, συνεχίζοντας ό,τι έχει γίνει και στη χώρα μας στον τομέα αυτό.

T. Μανδαλάκη-Γιαννιτσιώτη